

APROB,
Prim-ministru
Nicolae-Ionel CIUCĂ

M E M O R A N D U M

De la: Barna TÁNCZOS
Ministrul mediului, apelor și pădurilor

Avizat Hunor KELEMEN
Viceprim-ministru

Adrian CÂCIU
Ministrul finanțelor

Tema: Încadrarea măsurii „*Schemă de ajutor de minimis - Sprijin în vederea implementării proiectelor privind construirea instalațiilor de reciclare a deșeurilor*”, sub formă de fonduri nerambursabile din veniturile Fondului pentru mediu, în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român.

Administrația Fondului pentru Mediu (AFM) este instituție publică aflată în coordonarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, finanțată integral din venituri proprii, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare.

I. Necesitatea promovării memorandumului

A. Obiectivul măsurii ajutor de minimis și justificarea acesteia

Obiectivul schemei de minimis este de a sprijini operatorii economici în vederea realizării de lucrări pregătitoare necesare pentru investiții inițiale ce vor fi finanțate în baza schemei de ajutor de stat regional pentru investiții având ca scop reducerea efectelor negative ale deșeurilor asupra mediului și reducerea consumului de resurse primare,

aprobată prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr.2269/2022. După cum se observă, cheltuielile prevăzute în prezentul memorandum nu se suprapun celor aprobate prin schema de ajutor de stat, ci sunt complementare, lucrările pregătitoare pentru care se inițiază schema de ajutor de minimis fiind esențiale pentru realizarea investițiilor de bază.

Prin **Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2269/24.08.2022** a fost aprobată Schema de ajutor de stat regional pentru investiții având ca scop reducerea efectelor negative ale deșeurilor asupra mediului și reducerea consumului de resurse primare, prin care se pot finanța, limitativ, următoarele categorii de cheltuieli pentru investițiile de bază:

a)cheltuieli pentru realizarea construcțiilor necesare amplasării și montării utilajelor, instalațiilor și echipamentelor achiziționate, cu dotările aferente - instalații electrice, alimentare cu gaze naturale, instalații de încălzire, ventilare, climatizare (aferente doar incintei construcțiilor);

b)cheltuieli cu achiziția și montajul utilajelor, instalațiilor și echipamentelor necesare îndeplinirii obiectivelor proiectului;

c)cheltuieli cu achiziționarea activelor necorporale.

Prin schema de ajutor de stat, aprobată prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2269/24.08.2022, **nu** a fost prevăzută posibilitatea finanțării **lucrărilor pregătitoare**, acestea fiind reprezentate de: *„plata arhitecților, inginerilor și consultanților, taxelor legale, a studiilor de fezabilitate/documentațiilor de avizare a lucrărilor de intervenții, a proiectului tehnic, pentru pregătirea și/sau implementarea proiectului.”*

Schema de minimis a fost inițiată ca necesitate imperioasă, pentru a veni în ajutorul beneficiarilor schemei de stat, având în vedere faptul că fără finanțarea lucrărilor pregătitoare nu se pot realiza investițiile prevăzute în schema anterior menționată și, implicit, nu se pot atinge obiectivele acesteia, fiind afectate în mod direct țintele asumate la nivel de țară prin Planul Național de Redresare și Reziliență.

Dezvoltarea durabilă este un obiectiv fundamental al Uniunii Europene, al cărei scop este îmbunătățirea continuă a calității vieții și a bunăstării generațiilor prezente și viitoare, prin realizarea unui echilibru între dezvoltarea economică, cea socială și protecția mediului înconjurător.

Schema de minimis va contribui implicit la dezvoltarea economică a regiunilor în care sunt realizate investițiile și, indirect, la crearea de locuri de muncă, concomitent cu îmbunătățirea calității mediului înconjurător, economisirea de materii prime și energie, asigurând astfel un echilibru între protecția mediului, creșterea economică și accesul echitabil la resurse între generații.

Măsura de sprijin pe care Administrația Fondului pentru Mediu dorește să o instituie poate fi considerată complementară cu măsurile finanțate prin fonduri europene, conform adresei Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene nr 4957/02.11.2022.

Potrivit art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare *“Fondul pentru mediu este un instrument economico-financiar destinat susținerii și realizării proiectelor și programelor pentru protecția mediului și pentru atingerea obiectivelor Uniunii Europene, în domeniul mediului, și schimbărilor climatice, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare”*. Art. 13 alin. (10) al ordonanței

mai sus menționate stipulează că *“Finanțarea din Fondul pentru mediu se face cu respectarea legislației privind ajutorul de stat, Administrația Fondului parcurgând toate procedurile, conform legislației naționale și comunitare în domeniu”*. Urmare celor expuse, în vederea aplicării prevederilor mai sus menționate se impune coroborarea cu prevederile art. 7 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996 potrivit căreia: *“Orice proiect de măsură susceptibilă a reprezenta ajutor de stat sau ajutor de minimis instituită de autoritățile publice centrale trebuie să fie însoțit de un memorandum aprobat de guvern privind încadrarea măsurilor în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român”*. În acest sens, în vederea finanțării schemei de ajutor de minimis denumită „Sprijin în vederea implementării proiectelor privind construirea instalațiilor de reciclare a deșeurilor” se impune promovarea memorandumului cu Tema „Încadrarea măsurii „Schemă de ajutor de minimis - Sprijin în vederea implementării proiectelor privind construirea instalațiilor de reciclare a deșeurilor”, în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român, conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare.

Menționăm că prin adresa nr. 777/LAN/24.10.2022 s-a solicitat Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene punct de vedere cu privire la complementaritatea măsurii cu programele finanțate din fonduri europene, urmare căreia s-a primit răspunsul înregistrat cu nr. 4957/02.11.2022.

B. Baza legală

- a) Regulamentul (UE) nr. 1.407/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis;
- b) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare;
- c) Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare;
- d) Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- e) Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare;
- f) Decizia Comisiei Europene nr. C(2021) 9750 final/20.12.2021 de autorizare a hărții notificate a ajutoarelor de stat regionale aferente perioadei 2022 - 2027 pentru România;
- g) Schema de ajutor de stat regional pentru investiții având ca scop reducerea efectelor negative ale deșeurilor asupra mediului și reducerea consumului de resurse primare, aprobată prin Ordinul nr. 2269/24.08.2022 al ministrului mediului, apelor și pădurilor;
- h) Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare;

i) dispozițiile art. 7 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, cu modificările și completările ulterioare, conform cărora *„Orice proiect de măsură susceptibilă a reprezenta ajutor de stat sau ajutor de minimis, inițiat de ministere sau de alte organe de specialitate ale administrației publice centrale, de autoritățile sau instituțiile publice aflate în subordinea, în coordonarea sau, respectiv, sub autoritatea acestora, precum și de alte entități asimilate acestora, cu atribuții în implementarea politicii Guvernului, trebuie să fie însoțit de un memorandum aprobat de Guvern privind oportunitatea promovării respectivei măsuri și încadrarea în politicile economico-bugetare și financiare ale Guvernului. Memorandumul este supus aprobării Guvernului după obținerea avizului Consiliului Concurenței prevăzut la alin. (8).”*. Totodată, același articol reglementează prin norma de la alin. (2) lit. c) că *„Instituțiile inițiatoare ale măsurilor de ajutor de stat sau ajutor de minimis elaborează memorandumul prevăzut la alin. (1), de regulă, semestrial și în comun, în urma parcurgerii următoarelor etape:*

(...)

c) obținerea avizului Ministerului Finanțelor Publice în ceea ce privește încadrarea în politicile economico-bugetare și financiare ale Guvernului.”

Precizăm că actul administrativ prin care va fi instituită schema de ajutor de minimis este dispoziția Președintelui, în conformitate cu prevederile art. 13 alin. (12), din O.U.G. 196/2005 privind Fondul pentru Mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, menționăm că aprobarea Ghidului de finanțare a programului în cauză se face prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului, conform art. 13 alin. (4) din O.U.G. 196/2005 privind Fondul pentru Mediu, cu modificările și completările ulterioare.

C. Furnizorul/inițiatorul/administratorul schemei de ajutor de minimis

În conformitate cu art. 7 din O.U.G. nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996 cu modificările și completările ulterioare, proiectul de Memorandum este inițiat de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor în urma consultării furnizorilor în cadrul Consiliului interministerial *„Consiliul pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat”*.

Activitatea Administrației Fondului pentru Mediu, furnizorul ajutorului de minimis, precum și constituirea și gestionarea Fondului pentru mediu, sunt reglementate de Ordonanța de urgență nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 105/2006, cu modificările și completările ulterioare. Administrația Fondului pentru Mediu este instituție publică cu personalitate juridică, finanțată integral din venituri proprii, în coordonarea autorității publice centrale pentru protecția mediului.

Potrivit art. 1 din O.U.G. nr. 196/2005: *„Fondul pentru mediu este un instrument economico-financiar destinat susținerii și realizării proiectelor și programelor pentru protecția mediului și pentru atingerea obiectivelor Uniunii Europene în domeniul mediului*

și schimbărilor climatice, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare”, iar sursa veniturilor o constituie taxele și contribuțiile plătite de către poluatori.

Importanța acestor proiecte este de notorietate la nivel național, Administrația Fondului pentru Mediu fiind un pion esențial în lupta continuă pentru prevenirea și reducerea poluării, în condițiile în care activează într-un domeniu sensibil la nivel european și mondial.

D. Instrumentul de acordare utilizat

Sprijinul financiar în cadrul schemei de minimis constă în alocări financiare nerambursabile sub formă de grant din Fondul pentru mediu și se acordă în urma selectării și notificării solicitantului privind acceptarea cererii de finanțare, urmată de încheierea contractului de finanțare încheiat între AFM și solicitant.

E. Durata schemei de ajutor de minimis

Perioada de valabilitate a ajutorului de minimis este de la aprobarea lui până la 31 decembrie 2023.

Perioada în care pot fi selectați beneficiarii și în care se pot semna contractele de finanțare nerambursabilă este de la aprobarea schemei până la 31 decembrie 2023.

Plățile în cadrul contractelor semnate în condițiile descrise mai sus se pot efectua până la 31 decembrie 2023. Având în vedere că Regulamentul nr. 1407/2013 se aplică până la 31 decembrie 2023, furnizorul schemei de minimis se obligă să actualizeze schema conform reglementărilor europene privind ajutorul de minimis, în vigoare după data de 31.12.2023, și să solicite în prealabil avizul Consiliului Concurenței asupra respectivelor modificări. Toate ajutoarele de minimis acordate beneficiarilor de proiecte, în baza schemei de minimis, vor respecta condițiile stabilite de reglementările europene privind ajutorul de minimis aplicabile la acel moment, iar obligația de modificare a schemei, și implicit a contractelor va fi prevăzută în ghid și în contractele încheiate cu beneficiarii.

Annual, se pot organiza una sau mai multe sesiuni de finanțare, în limita sumei alocate. Perioada de organizare a sesiunii de finanțare se aprobă prin dispoziție a președintelui AFM, care se publică pe pagina de internet instituției.

F. Bugetul schemei de ajutor de minimis

Bugetul schemei de ajutor de minimis este de 26 milioane de euro și va fi asigurat, integral, din Fondul pentru mediu. Ținând cont că schema de minimis urmează a fi implementată până la finalul anului 2023, sumele necesare finanțării acesteia se vor încadra în limitele creditelor de angajament și bugetare, care vor fi aprobate prin Bugetul de venituri și cheltuieli al Fondului pentru mediu pentru anul 2023.

G. Beneficiarii măsurii de finanțare

Ținând cont că schema de minimis va fi valabilă până la finalul anului 2023, numărul total estimat de beneficiari și numărul mediu anual al acestora este de 130.

Prezenta schemă se aplică persoanelor juridice de drept privat sau de drept public, din categoria întreprinderilor micro, mici, mijlocii sau mari ale căror proiecte au fost aprobate în cadrul Schemei de ajutor de stat regional pentru investiții având ca scop reducerea

efectelor negative ale deșeurilor asupra mediului și reducerea consumului de resurse primare, aprobată prin Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 2269/24.08.2022 și care au încheiat contract de finanțare în acest sens. De asemenea, beneficiarii schemei de minimis trebuie să fie autorizați să desfășoare cel puțin una dintre activitățile corespunzătoare următoarelor coduri CAEN: 3821 - tratarea și eliminarea deșeurilor nepericuloase; 3822 - tratarea și eliminarea deșeurilor periculoase; 3832 - recuperarea materialelor reciclabile sortate; 3831 - demontarea (dezasamblarea) mașinilor și echipamentelor scoase din uz pentru recuperarea materialelor; 3811 - colectarea deșeurilor nepericuloase; 3812 - colectarea deșeurilor periculoase.

H. Costurile eligibile pentru acordarea ajutorului de minimis

Activitățile/Cheltuielile eligibile, pentru a beneficia de finanțare în condițiile schemei de minimis, sunt cele necesare pentru pregătirea și implementarea investiției finanțate în baza Schemei de ajutor de stat, constând în:

- cheltuieli pentru proiectare - studii de fezabilitate/documentații de avizare a lucrărilor de intervenții, proiectul tehnic și alte documentații tehnico-economice;
- plata arhitecților, a inginerilor;
- asistență tehnică (inclusiv plata consultanților, dar exceptând organizarea procedurilor de achiziție) și organizare de șantier;
- cheltuieli cu taxe legale pentru acorduri, avize conforme și autorizația de construire/desființare, cheltuieli pentru informare și publicitate, conform capitolelor prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare.

Cheltuielile privind costurile generale ale lucrărilor pregătitoare, direct legate de proiectele de investiții finanțate în baza schemei de ajutor de stat, sunt eligibile dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a)sunt prevăzute sau rezultă din aplicarea legislației în vederea obținerii de avize, acorduri și autorizații necesare implementării activităților eligibile ale operațiunii;
- b)sunt aferente, după caz: unor studii de fezabilitate, proiect tehnic, document de avizare a lucrărilor de intervenție, întocmite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- c)sunt aferente activităților de coordonare și supervizare a execuției și recepției lucrărilor de construcții-montaj;
- d) sunt aferente activităților de consultanță și proiectare.

Toate cheltuielile enumerate anterior, însumate, se vor încadra în maximum 10% din valoarea cheltuielilor eligibile aferente investiției de bază, finanțată în baza schemei de ajutor de stat, dar fără a depăși plafonul de 200.000 euro.

I. Obligațiile beneficiarilor

Pentru a beneficia de ajutorul de minimis, activitățile/cheltuielile eligibile prevăzute în prezenta schemă trebuie să fie cuprinse în proiectele de investiții aprobate în baza schemei de ajutor de stat regional pentru investiții având ca scop reducerea efectelor negative ale deșeurilor asupra mediului și reducerea consumului de resurse primare.

Beneficiarii ajutorului de minimis au obligația de a continua și finaliza investițiile aprobate în baza schemei de ajutor de stat regional pentru investiții având ca scop reducerea efectelor negative ale deșeurilor asupra mediului și reducerea consumului de resurse primare; în cazul în care această obligație nu este respectată, AFM va recupera ajutorul de minimis acordat în baza prezentei scheme, conform prevederilor legale.

Condițiile privind acordarea ajutorului de minimis în contextul realizării investițiilor aprobate în baza schemei de ajutor de stat regional pentru investiții având ca scop reducerea efectelor negative ale deșeurilor asupra mediului și reducerea consumului de resurse primare, precum și sancțiunile aplicate pentru nerespectarea acestora, sunt detaliate în proiectul schemei de minimis și vor fi preluate în Ghidul de finanțare ulterior aprobării acesteia.

J. Efecte

În ceea ce privește situația existentă la nivel național, în raport cu efectele scontate, au fost identificate principalele probleme care necesită îmbunătățire, și anume:

- implementarea scăzută la nivel național a colectării separate a deșeurilor reciclabile, capacități de reciclare insuficiente pentru ambalajele de lemn, sticlă și plastic. Aceste aspecte se reflectă și în cazul creșterii țintelor de reciclare, gradului scăzut de colectare a DEEE, numărului redus de instalații pentru valorificarea deșeurilor alimentare, inexistenței la nivel național a capacităților de reciclare pentru deșeurile de baterii și acumulatori, capacităților scăzute de reciclare a anvelopelor uzate, capacităților de tratare (concasare) a deșeurilor din construcții și desființări insuficiente la nivel național, lipsei depozitelor pentru deșeuri inerte, capacităților insuficiente de tratare a nămolurilor în vederea valorificării. Aspectele menționate sunt sesizate și transpuse ca și obiective naționale și în Planul Național de Gestionare a Deșeurilor.
- reducerea impactului deșeurilor asupra sănătății populației și asupra mediului înconjurător, dar și reducerea consumului de resurse primare;
- promovarea dezvoltării economice durabile în toate Regiunile României în conformitate cu Harta națională a ajutoarelor de stat regionale pentru perioada 2014-2020;
- îmbunătățirea continuă a calității vieții și a bunăstării generațiilor prezente și viitoare;
- creșterea ratei de reciclare și îmbunătățirea calității materialelor reciclate;
- dezvoltarea economică a regiunilor în care sunt realizate investiții și, indirect, crearea de locuri de muncă;

- îmbunătățirea calității mediului înconjurător, economisirea de materii prime, energie și asigurarea unui echilibru între protecția mediului, creșterea economică și accesul echitabil la resurse între generații.

K. Încadrarea în politicile economico-bugetare și financiare ale statului

După cum reiese și din cele anterior menționate, precizăm că schema de minimis nu intră sub incidența bugetului alocat Componentei C3 – Managementul deșeurilor din PNRR, cheltuielile urmând a fi finanțate în integralitate din veniturile Fondului pentru mediu, constituite conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 196/2005, cu modificările și completările ulterioare, fără a fi necesare alocări de la bugetul de stat. De asemenea, cheltuielile necesare finanțării schemei de minimis nu vor influența major bugetul general consolidat, ele urmând a se încadra în veniturile Fondului pentru mediu aferente anului 2023.

Anexăm, în copie, prezentului, Nota întocmită ca urmare a desfășurării procedurii prevăzute de art. 7 al Hotărârii Guvernului nr. 326/2017 privind consultarea Consiliului Interministerial pentru aplicarea politicii în domeniul ajutorului de stat (CIAS), precum și adresa Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene nr. 4957/02.11.2022, privind complementaritatea măsurii de ajutor de stat cu programele finanțate din fonduri europene.

De asemenea, precizăm că, în conformitate cu art. 13, alin. (1), lit. c) din O.U.G. 196/2005 privind Fondul pentru Mediu, cu modificările și completările ulterioare, A.F.M. poate finanța proiecte în domeniul gestionării deșeurilor asigurându-se totodată, prin programele derulate, că investițiile susținute nu au beneficiat și nu beneficiază de alocări din alte surse, pentru aceleași cheltuieli eligibile.

II. Propuneri

Schema de ajutor de minimis pentru investiții având ca scop reducerea efectelor negative ale deșeurilor asupra mediului și reducerea consumului de resurse primare, vizează sprijinirea unor măsuri de prevenire și reducere a producției de deșeuri și a caracterului nociv al acestora, contribuie la creșterea potențialului de valorificare a deșeurilor, economisirea de resurse primare, asigurarea unui mediu mai curat, crearea de locuri de muncă și promovarea dezvoltării regionale. Opțiunile de gestionare a deșeurilor trebuie să urmeze următoarea ordine de priorități: prevenirea apariției deșeurilor, reducerea cantităților - prin aplicarea celor mai bune practici în fiecare domeniu de activitate generator de deșeuri, valorificarea - prin re folosire, reciclare materială și recuperare a energiei și eliminarea deșeurilor care nu au putut fi reciclate prin incinerare și depozitare adecvată, care se înscriu în prioritățile strategiei Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor.

Având în vedere toate datele și informațiile prezentate, propunem aprobarea Memorandumului cu tema *Încadrarea măsurii „Schema de ajutor de minimis - Sprijin în vederea implementării proiectelor privind construirea instalațiilor de reciclare a deșeurilor”, sub formă de fonduri nerambursabile din veniturile Fondului pentru mediu, în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român*, pentru susținerea acordării măsurilor susceptibile a reprezenta ajutor minimis, acestea încadrându-se în politicile economico-bugetare și financiare ale statului român.
